

ARTİ

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
TƏHSİL İNSTİTUTU

Məktəbəqədər təhsildə **tərbiyəçi-müəllim** vəzifəsi üzrə
müəllimlərin işə qəbulu müsabiqəsinin
qiymətləndirmə çərçivəsi

www.arti.edu.az

Mündəricat

Məktəbəqədər təhsil..... 3

Mənbələr..... 5

Məktəbəqədər təhsil

Məzmun və metodika	40
Pedaqoji və psixoloji yanaşmalar	20

№	Bölmələr	Mövzular
1.	Məzmun və metodika	<ul style="list-style-type: none"> • İnkişaf sahələri və standartlar • Təlimin təşkili (iş formaları, iş üsulları, metodlar, yanaşmalar (uşaqyönümlü) və s.) • İnküziv təhsil • Öyrədici (inkışafetdirici, dəstəkləyici) mühitin xüsusiyyətləri və onun təşkilinə verilən tələblər (fiziki, sosial, zaman (keçici) komponenti) • Sensor bacarıqların inkışafı metodikası • Fiziki tərbiyənin (böyük və kiçik motor bacarıqlarının inkışafı və s.) təşkili metodikası • Ətraf aləmlə tanışlığın metodikası • Nitq inkışafı metodikası • Bədii təfəkkürün inkışafı metodikası • Məntiqi və riyazi təfəkkürün inkışafı metodikası • Savad təliminin inkışafı metodikası • Uşaqlarda özünəxidmət və əmək vərdişinin formalaşdırılması • Uşaqlarda yaradıcı düşüncənin dəstəklənməsi yolları • Oyunun növləri və məşğələlərdə tətbiqi xüsusiyyətləri • Uşaq inkışafının dəyərləndirilməsi xüsusiyyətləri • Planlaşdırmanın aparılmasının səmərəli yolları: məşğələlər (perspektiv və cari planlaşdırma) və fəaliyyətlər (səhər fəaliyyəti, gündəlik gəzinti və s.) • Tədbirlərin və ekskursiyaların təşkili

2.	Pedaqoji və psixoloji yanaşmalar	<ul style="list-style-type: none"> • Tərbiyəçi-müəllimin peşə bacarıqları: <ul style="list-style-type: none"> - pedaqoji etika - uşaq hüquqlarının qorunması - valideynlərlə iş forması - ünsiyyət və əməkdaşlıq bacarıqları - konfliktlərin idarə edilməsi - refleksiya bacarıqları - qrup və məşğələnin idarə edilməsi mexanizmləri (qarşılıqlı əlaqə, gözlənti, prosedur, qaydalar və s.) • Uşaq şəxsiyyətinin formalaşması (ünsiyyət tələbatı, emosional-iradi inkişafı) • Uşaqlarda yaşına görə idrakın inkişaf xüsusiyyətləri (duyğu, qavrayış, diqqət, hafizə, təfəkkürün növləri, təxəyyül və s.) • J. Piaje. “Zehni inkişafın mərhələləri” • L.Vıqotski. “Ali psixi funksiyanın mədəni-tarixi inkişafı” (“Sosial-mədəni”) nəzəriyyəsi (psixi inkişaf qanunauyğunluqları, psixi inkişaf və fəaliyyət, “Yaxın inkişaf zonası” anlayışı və s.) • Uşaqların məktəb təliminə hazırlığı • Beynəlxalq təcrübədə aktual olan məktəbəqədər təlim metodları (Montessori təlimi, Frebel, Reggio Emilio təlimi və s.)
----	---	---

Mənbələr

1. Məktəbəqədər təhsil haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu (2017)
<https://e-qanun.az/framework/35791>
2. MÜƏLLİMLƏRİN ETİK DAVRANIŞ QAYDALARI (Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 16 may 2014-cü il tarixli, 600 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmişdir)
[“Müəllimlərin etik davranış qaydaları”.pdf \(edu.gov.az\)](#)
3. Məktəbəqədər təhsil kurikulumu (2022)
[mektebeqeder_tehsil_proqrami-kurikulum.pdf \(edu.gov.az\)](#)
4. Məktəbəhazırlıq qruplarında işin təşkili metodikası (2017)
[maktabahazirliq-gruplarinda-isin-taskili-metodikasi-istirakci-vasaiti.pdf \(tipii.edu.az\)](#)
5. Məktəbəqədər pedaqogika (A.Həsənov, 2000)
6. Məktəbəqədər yaşlı uşaqların nitq inkişafının metodikası (Y.Kərimov, 1997)
7. Məktəbəqədər təhsil: Tərbiyəçi-müəllimlər və metodistlər üçün stolüstü kitab (L.Cəfərova, 2019)
8. Sadə riyazi təsəvvürlərin formalaşması metodikası (S.Hacıyeva)
9. Təsviri sənət və onun tədrisi metodikası (M.Əkbərova, 2012)
10. Ətraf aləm və təbiətlə tanışlıq metodikası-2 (Tərtibatçı: S. Mütəllimova 2020)
11. Uşaqyönümlü, demokratik məktəbəqədər təhsil (2021)
https://drive.google.com/file/d/1_oE-CjMP-2u5N4i9lozTXbyhquPATGQE/view
12. Emilio Reggio təlimi haqqında
<https://www.arti.edu.az/az/presentations>
13. Sosial-mədəni nəzəriyyədə uşaqların aparıcı fəaliyyəti haqqında (Vıqotski və davamçıları)
<https://www.arti.edu.az/az/presentations>
14. Məktəbəqədər yaşlı uşaqlarda təsviri fəaliyyət işinin qurulması metodikası
<https://www.arti.edu.az/az/presentations>
15. Məktəbəqədər təhsil proqramının (kurikulumun) tətbiqinə dair metodiki tövsiyələr
[Məktəbəqədər-təhsil-proqraminin-kurikulumun-tətbiqinə-dair-metodiki-tovsiyeler-1.pdf \(arti.edu.az\)](#)
16. Məktəbəqədər yaşlı uşaqların intellektual inkişafının pedaqoji-psixoloji əsasları
(1) (PDF) [Pedagogical and psychological essences conditioning the intellectual development of preschool children \(researchgate.net\)](#)
17. EMOSİONAL İNTELLEKTİN TƏDQIQI ÜSULLARI
[psixologiya_2018-2_psixologiya_2007_2.qxd \(anl.az\)](#)
18. [Fiziki-məsgələ-numunəsi.pdf \(arti.edu.az\)](#)
19. [Uşaqlarda-duzgun-qaməti-necə-formalasdirmali.pdf \(arti.edu.az\)](#)
20. [Hovard Qardner “Çoxnövlü intellekt” nəzəriyyəsi | Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutu \(arti.edu.az\)](#)

Qeyd: Əgər siyahıda verilən ədəbiyyatlardakı məlumatlar burada göstərilən rəsmi sənədlərdəki məlumatlarla üst-üstə düşmürsə, rəsmi sənədlər əsas və etibarlı mənbə sayılır.